

Publiskas personas līdzdalību kapitālsabiedrībās un konkurences neitralitāte

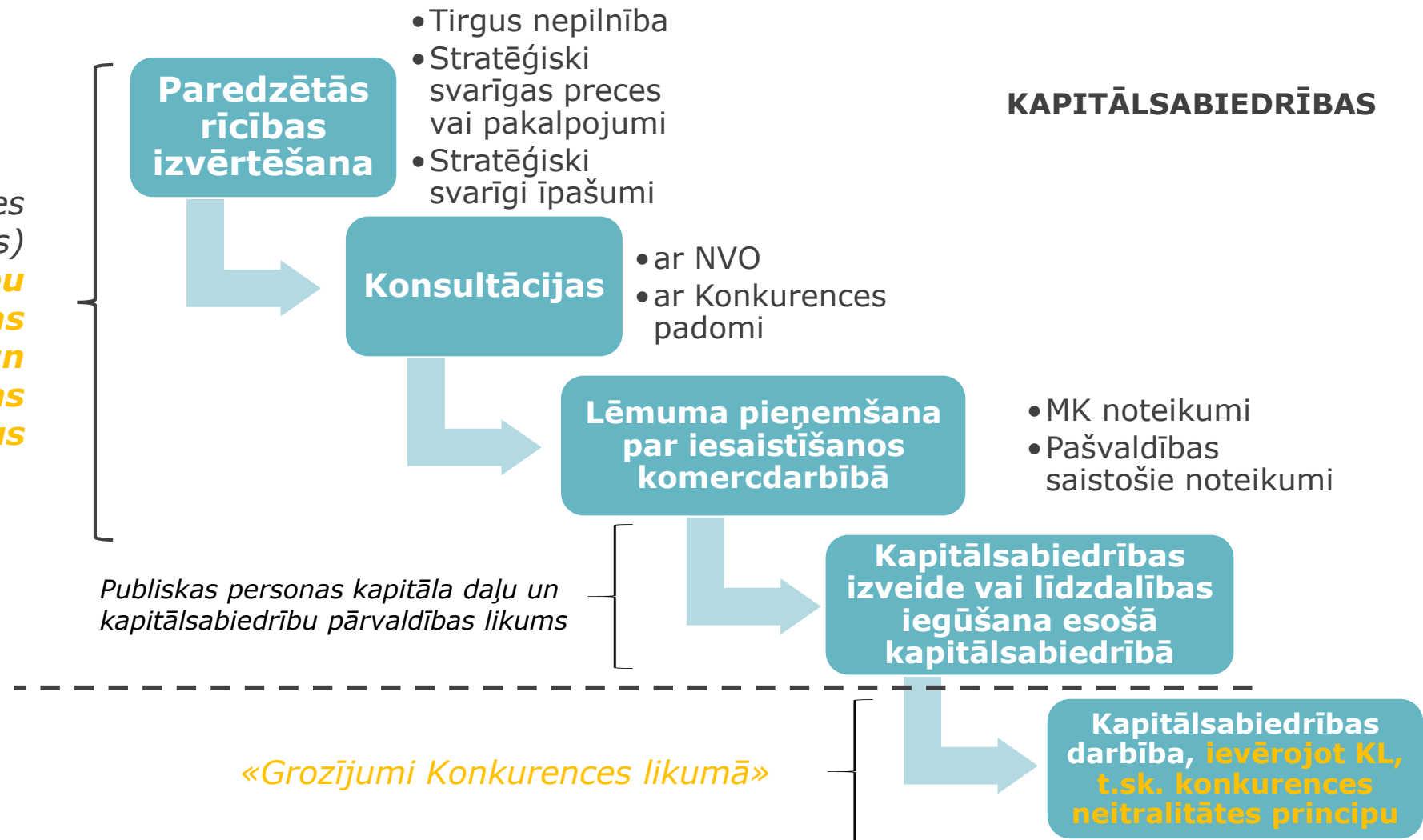

Konkurences padome

2019.gada 19.septembrī

VPIL 88.p. un KL grozījumu piemērošana

Tikai Valsts pārvaldes
iekārtas likums (88.pants)
**skar kapitālsabiedrību
dibināšanas, līdzdalības
pārvērtēšanas un
darbības paplašināšanas
jautājumus**

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana

Konkurences padome

Santa Elekse
Konkurences veicināšanas nodaļas juriskonsulte

2019.gada 19.septembrī

Līdzdalības izvērtēšanas shēma

Iesaistes veidi

Dibināšana | Saglabāšana |
Darbības paplašināšana

Līdzdalības tiesiskais pamats

Tirgus nepilnība | Stratēģiski svarīga prece/
pakalpojums | Stratēģiski svarīgs īpašums

Publiskas personas veikts juridiskais,
ekonomiskais un ietekmes uz konkurenci
izvērtējums, pamatojot, ka PPK dibināšana
ir efektīvākais risinājums

Jā

Nē

Tiek izvērtēta nepieciešamā
rīcība iespējamu konkurences
neitralitātes risku novēršanai

Konsultācijas
ar NVO un
uzņēmējiem

KP atzinums

PKC atzinums

Publiskas personas lēmums

Tiek izvēlēts kāds cits no
identificētajiem risinājumiem,
piemēram, publiskā privātā
partnerība, publiskais
iepirkums, deleģējums.

Tirgus nepilnība

Tirgus nepilnība ir situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, kas var izpausties turpmākajos veidos:

- konkrētā administratīvajā teritorijā pastāv pieprasījums pēc noteiktiem pakalpojumiem un precēm, taču tajā nav komersantu, kuri varētu nodrošināt šo pieprasījumu;
- attiecīgajā tirgū darbojas komersanti, taču ir apgrūtināta konkrēto preču/pakalpojumu saņemšana (ekonomiski nepieejams, nepietiekams ģeogrāfiskais pārklājums u.c.);
- privāto komersantu darbība tirgū ir iespējama, tomēr ienākšana tajā ir apgrūtināta (tirgus barjeras), kā rezultātā izveidojas dabiskais monopols.

Tirgus nepilnība

Tirgus nepilnības veidi:

- **pilnīga tirgus nepilnība** – faktiski tirgus (piedāvājums) neeksistē, taču pastāv pieprasījums pēc konkrētas preces vai pakalpojuma;
- **daļēja tirgus nepilnība** – tirgū ir novērojams gan pieprasījums, gan piedāvājums, taču konkrētās preces un pakalpojumi tiek nodrošināti nepietiekamā apjomā.

Tirgus noteikšana un izpēte

Tirgus noteikšana ļauj noteikt robežas, kādās tirgus dalībnieki konkurē vai atrodas tādos apstākļos, kuros tie potenciāli var konkurēt noteiktā veidā savstarpēji aizvietojamu preču/pakalpojumu ražošanā, sniegšanā, piegādē vai izplatīšanā.

Tirgus izpēte nepieciešama, lai konstatētu:

- vai pastāv tirgus nepilnība;
- kā izpaužas tirgus nepilnība;
- kādi ir iemesli, kuru dēļ privātie komersanti nepiedāvā attiecīgo preci/pakalpojumu;
- kādu iemeslu dēļ ir apgrūtināta šo komersantu saimnieciskās darbības veikšana vai ienākšana tirgū.

Tirgus nepilnības piemērs

VSIA "Latvijas Proves birojs" atbilda tirgus nepilnības noteiktajiem kritērijiem, jo sniedza sabiedrībai svarīgus pakalpojumus, kurus tirgus nav spējīgs nodrošināt, līdzīgus pakalpojumus nesniedza neviena cita Latvijas testēšanas laboratorija.

Iespējami komercdarbību veicinoši pasākumi tirgus nepilnības apstākļos I

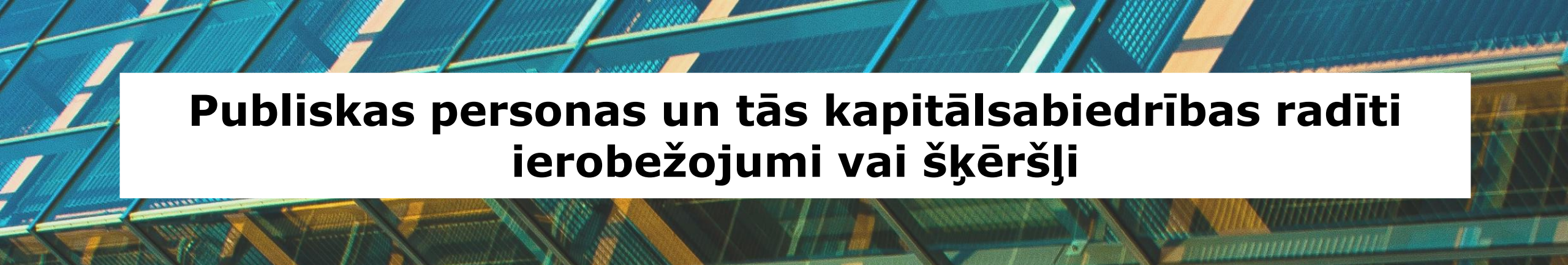
SIA "Zemgales mutes veselības centrs" gadījumā Konkurences padome atzina:

- kaut arī ir konstatējama daļēja tirgus nepilnība, ja pašvaldība vēlas palielināt noteiktu pakalpojumu pieejamību noteiktām iedzīvotāju kategorijām, daudz piemērotāk ir to nodrošināt, sniedzot atbalstu uz vienlīdzīgiem nosacījumiem jau tirgū esošiem komersantiem;
- tādējādi nākotnē varētu samazināties pašvaldības kapitālsabiedrības iesaiste tirgū un palielināties privāto tirgus dalībnieku sniegto pakalpojumu apjoms;
- notiktu tirgus atveseļošanās un līdzdalības saglabāšana kapitālsabiedrībā konkrēto pakalpojumu sniegšanai vairs nebūtu nepieciešama.

Iespējami komercdarbību veicinoši pasākumi tirgus nepilnības apstākļos II

SIA "Salaspils veselības centrs" gadījumā Konkurences padome atzina:

- pašvaldība nebija vērtējusi, vai privātie komersanti ir ieinteresēti nodrošināt veco ļaužu aprūpes (ar izmitināšanu) pakalpojuma sniegšanu Salaspils novadā (piemēram, atverot filiāli);
- pašvaldība varēja veikt plānotās rīcības izvērtējumu, salīdzinot dažādu risinājumu iespējamās izmaksas (t.sk. telpu normas izsoles izsludināšanu jauna veco ļaužu aprūpes centra atvēršanai Salaspils novadā);
- Ja interesi neizrādītu neviens privātais komersants, pastāvētu pamats lemt par pakalpojumu sniegšanu, paplašinot pašvaldības kapitālsabiedrības komercdarbību.

Publiskas personas un tās kapitālsabiedrības radīti ierobežojumi vai šķēršļi

SIA "Aizkraukles ūdens" gadījumā Konkurences padome atzina:

- pašvaldības instrukcija (kas paredzēja, ka ūdens patēriņa skaitītāju plombēšana ir veicama SIA "Aizkraukles ūdens" pārstāvja klātbūtnē) piešķīra nepamatotas konkurences priekšrocības pašvaldības kapitālsabiedrībai ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanas tirgū;
- tādējādi privātajiem komersantiem tika ierobežotas iespējas nodarboties ar konkrēto saimnieciskās darbības veidu;
- tā rezultātā, komersantiem pametot tirgu, varēja rasties tirgus nepilnība.

Stratēģiski svarīgas preces vai pakalpojumi

Jēdzienu "stratēģiski svarīgas preces vai pakalpojumi" raksturo tas, ka tās skar ievērojamu sabiedrības daļu, nodrošinot pakalpojumus, kuru kvalitāte un kvantitāte ir svarīga tautsaimniecības nozaru funkcionēšanai.

Stratēģiski svarīgas preces vai pakalpojuma nostiprināšana politikas plānošanas dokumentos vai normatīvajos aktos, ir atzīstama tikai par pirmo priekšnoteikumu publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā, kas publiskai personai ir jāvērtē kopsakarā ar pastāvošo problēmu tirgū.

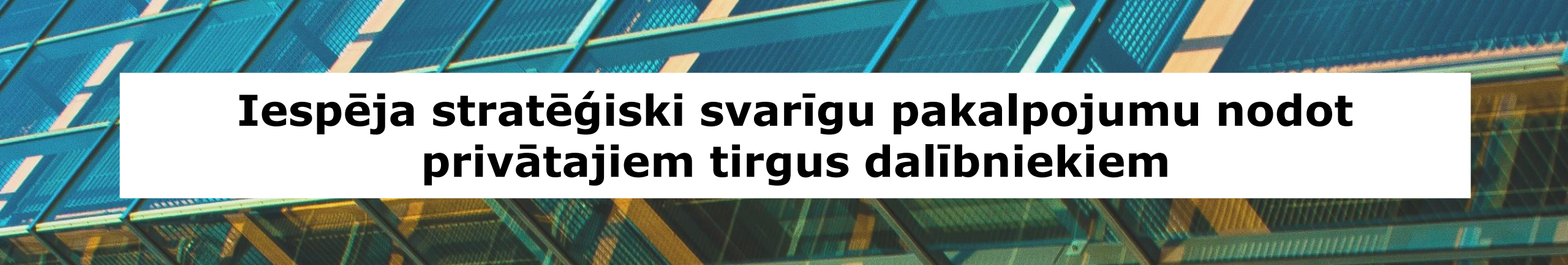
! **Stratēģiski svarīgas preces vai pakalpojumus var sniegt arī privāts uzņēmums regulēta tirgus ietvaros.**

Stratēģiski svarīga prece – elektroenerģija un siltums

Enerģētikas likuma 20.¹ panta pirmajā daļā ir noteikts, ka **VAS "Latvenergo"** ir valstiski svarīgs tautsaimniecības objekts, tās akcijas ir valsts īpašums, tās nav ne privatizējamas, ne atsavināmas.

No minētās normas secināms, ka likumdevējs konkrēto preci ir atzinis par sevišķi svarīgu, kuras nodrošināšanai ir saglabājama valsts līdzdalība konkrētajā kapitālsabiedrībā.

Iespēja stratēģiski svarīgu pakalpojumu nodot privātajiem tirgus dalībniekiem

SIA "Limbažu slimnīca" gadījumā Konkurences padome atzina:

- kapitālsabiedrības rezultātā tiek radīti pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts administratīvās teritorijas attīstībai;
- valsts pienākums un veselības aprūpes stratēģija neizslēdz iespēju atsevišķu pakalpojumu sniegšanu (piemēram, zobārstniecības pakalpojumus) nodot privātajiem komersantiem.

Stratēģiski svarīgu īpašumu pārvaldīšana I

Par **stratēģiski svarīgiem īpašumiem** atzīstami:

- sabiedriski nozīmīgi nekustamie īpašumi;
- tādi īpašumi, kuri uzskatāmi par valsts ierobežoto resursu (piemēram, infrastruktūras objekti, inženiertehniskās būves, telekomunikācijas);
- ģeogrāfiskas vietas – dabas parki, rezervāti, dabas resursi utt.

Jēdziens "stratēģiski svarīgs īpašums" sevī ietver ne tikai nekustamo īpašumu, bet arī kustamas lietas.

! Publiskai personai ir **jāspēj identificēt problēmas vai riskus**, kuru dēļ šādu īpašumu apsaimniekošana būtu nododama tieši tās kapitālsabiedrībai nevis privātpersonai.

Stratēģiski svarīgu īpašumu pārvaldīšana II

Lemjot par šādu īpašumu pārvaldi, **nepieciešams veikt izvērtējumu, pamatojot, kāpēc konkrēto mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem** (piemēram, konkursa kārtībā nododot īpašumus apsaimniekošanā privātpersonai).

Izvērtējumam ir jāietver arī pamatojums tirgus nepilnības pastāvēšanai attiecīgajā tirgū (ja tāda ir konstatēta).

Stratēģiski svarīga īpašuma piemērs

Valsts pārvaldes iestādes "Rundāles pils muzejs" gadījumā Konkurences padome norādīja:

- Konkurences padome neiebilda muzeja pārveidei par publiskas personas kapitālsabiedrību, ņemot vērā, ka konkrētais īpašums ir stratēģiski svarīgs valsts attīstībai Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē;
- minētais secinājums tika izdarīts, ņemot vērā Latvijas Pilu un muižu asociācijas sniegto viedokli;
- plānojot jaunus komerciāla rakstura pakalpojumus, muzejam ir pēc iespējas maksimāli jāiesaista privātais sektors.

Līdzdalības kapitālsabiedrībā izvērtējums

Neatkarīgi no tā, vai publiska persona lemj par kapitālsabiedrības:

- dibināšanu;
- līdzdalības iegūšanu kapitālsabiedrībā;
- līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā;
- komercdarbības paplašināšanu (jaunu preču/pakalpojumu sniegšana).

! Publiskai personai ir **pienākums sagatavot juridisko un ekonomisko izvērtējumu.**

Ekonomiskais izvērtējums

Veicot ekonomisko izvērtējumu, nepieciešams analizēt virkni faktoru, piemēram:

- kas ir/būs konkrētās preces/pakalpojuma saņēmēji un kādas vajadzības tiks apmierinātas;
- jādefinē preces/pakalpojuma tirgus;
- vai pastāv kādi šķēršļi, kas liegtu konkrēto preci/pakalpojumu iepirkt no privātajiem tirgus dalībniekiem;
- vai ir izskatītas iespējas veikt komercdarbību veicinošus pasākumus;
- vai lēmums par līdzdalību kapitālsabiedrībā (t.sk., darbības paplašināšanu) nelikvidē stimulu privātās uzņēmējdarbības attīstībai;
- vai ir novērojama pilnīga vai daļēja tirgus nepilnība;
- ietekmes uz konkurenci izvērtējums utt.

Ietekmes uz konkurenci izvērtējums

Vērtējot ietekmi uz konkurenci, nepieciešams atbildēt uz vairākiem jautājumiem:

- vai konkurence tirgū ir pietiekama;
- vai ir identificējami potenciālie konkurenti;
- vai ir apstākļi, kas ierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu tirgū;
- vai kapitālsabiedrības darbība tirgū var ietekmēt konkurenci;
- vai kapitālsabiedrības darbība/ienākšana tirgū ir pamatota;
- vai pastāv konkurenci mazāk ietekmējoša alternatīva;
- vai ir izvērtēti iespējamie konkurences neitralitātes riski un paredzēti pasākumi to novēršanai.

Ekonomiskais izvērtējums – vērtēti turpmākās darbības scenāriji

Vērtējot **SIA "Getliņi EKO"** saimnieciskās darbības paplašināšanas pamatotību, ekonomiskajā izvērtējumā tika analizēti trīs siltumenerģijas izmantošanas scenāriji:

- esošā situācija (*"Business as usual"*);
- siltumnīcu iznomāšana;
- siltumenerģijas pārdošana ārējā tīklā.

Ekonomiskais izvērtējums – svarīgu jautājumu identificēšana

Bauskas novada dome līdzdalības **SIA "Zemgales mutes veselības centrs"** izvērtējumā vērtēja turpmāko:

- mērķi (atsaucoties uz pašvaldības autonomajām funkcijām un politikas plānošanas dokumentiem);
- ietekmi (identificējot privātos pakalpojuma sniedzējus un veicot ar tiem apspriedi par iespējamiem komercdarbību veicinošiem pasākumiem);
- līdzdalības vispārējo raksturojumu;
- finanšu darbības rādītājus un pakalpojumu raksturu;
- informāciju par konkurences neitralitāte principa pārkāpuma novēršanu.

Juridiskais izvērtējums

Veicot **juridisko izvērtējumu**, jāspēj atbildēt uz šādiem jautājumiem:

- vai kapitālsabiedrības darbība atbilst publiskas personas pamatdarbības veidiem (pašvaldības autonomajai funkcijai vai brīvprātīgajai iniciatīvai);
- vai kapitālsabiedrības veicamā komercdarbība atbilst kādam no Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantā minētajiem mērķiem.

Konkurences padomes atzinums

Pēc juridiskā un ekonomiskā izvērtējuma saņemšanas KP:

- izpēta attiecīgās nozares normatīvo regulējumu;
- analizē juridisko un ekonomisko izvērtējumu, publiski pieejamo informāciju;
- nepieciešamības gadījumā var pieprasīt papildu informāciju vai organizēt tikšanos ar nozares privāto uzņēmumu pārstāvjiem un publiskās personas vai tās kapitālsabiedrības pārstāvjiem.

! Konkurences padome ir tiesīga sniegt atzinumu arī pēc savas iniciatīvas.

Konkurences padome

Brīvības iela 55
tālr. 67282865
konkurence@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

    Konkurences padome

Konkurences likuma grozījumi - Konkurences neitralitāte

Konkurences padome

Antis Apsītis
Konkurences veicināšanas nodaļas vadītājs

2019. gada 19.septembrī

Konkurences likuma grozījumi

Saeimā pieņemti 28.03.2019.

Pienākums tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādēm, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās publiskai personai ir izšķiroša ietekme, savā darbībā nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci

(KL 3.panta otrā daļa) - spēkā no 23.04.2019.

Pārējie grozījumi spēkā no 01.01.2020.

Grozījumi Konkurences likumā

3. pants. Likuma darbība

(2) Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestāde, kā arī kapitālsabiedrība, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, savā darbībā nodrošina brīvu un godīgu konkurenci."

14.¹ pants. Pienākums nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci

(1) Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādei, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, aizliegts ar savu darbību kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, kas var izpausties arī kā:

- 1) tirgus dalībnieku diskriminācija, radot atšķirīgus konkurences apstākļus;
- 2) priekšrocību radīšana kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība;
- 3) darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū.

(2) Lai nodrošinātu šā panta pirmās daļas ievērošanu, Konkurences padome veic pārrunas ar tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādi, kā arī kapitālsabiedrību, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme.

(3) Lietu par iespējamo rīcības neatbilstību šā panta pirmās daļas prasībām Konkurences padome izmeklē un izskata saskaņā ar šajā likumā paredzēto pārkāpumu izmeklēšanas un izskatīšanas kārtību.

(4) Šo pantu piemēro, ciktāl konkrētā darbība tieši neizriet no citos likumos noteiktajām prasībām vai nav piemērojams šā likuma 13. pants.

14.² pants. Atbildība par brīvas un godīgas konkurences noteikumu pārkāpumu

(1) Ja Konkurences padome konstatē kapitālsabiedrības, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, darbības neatbilstību šā likuma 14.¹ panta pirmās daļas prasībām un pārrunu rezultātā neizdodas nodrošināt šo prasību ievērošanu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.

(2) Pieņemot šā panta pirmajā daļā minēto lēmumu, Konkurences padome nevar uzlikt tādu tiesisku pienākumu, kas padara neiespējamu valsts pārvaldes uzdevumu, kā arī pašvaldības autonomo funkciju un pašvaldībai deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildi.

(3) Konkurences padome ir tiesīga piemērot kapitālsabiedrībām, kurās publiskai personai ir izšķiroša ietekme, naudas sodu par šā likuma 14.¹ panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu līdz trim procentiem no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 250 euro.

(4) Ministru kabinets izdod noteikumus par naudas soda noteikšanas kārtību, kuros paredz finanšu gada neto apgrozījuma aprēķināšanas īpatnības atsevišķiem gadījumiem, naudas soda apmēra noteikšanas kritērijus, kā arī atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

(5) Šajā pantā noteiktajā kārtībā aprēķināto naudas sodu ieskaita valsts pamatbudžetā."

Likums Saeimā pieņemts 2019. gada 28. martā.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2019. gada 9. aprīlī

Aizliegtās darbības

Nenoslēgts aizliegto darbību saraksts ar trīs piemēriem.

Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādei, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, aizliegts ar savu darbību kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, **kas var izpausties arī kā:**

- 1.** Tirgus dalībnieku diskriminācija, radot atšķirīgus konkurences apstākļus.
- 2.** Priekšrocību radīšana kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība.
- 3.** Darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū.

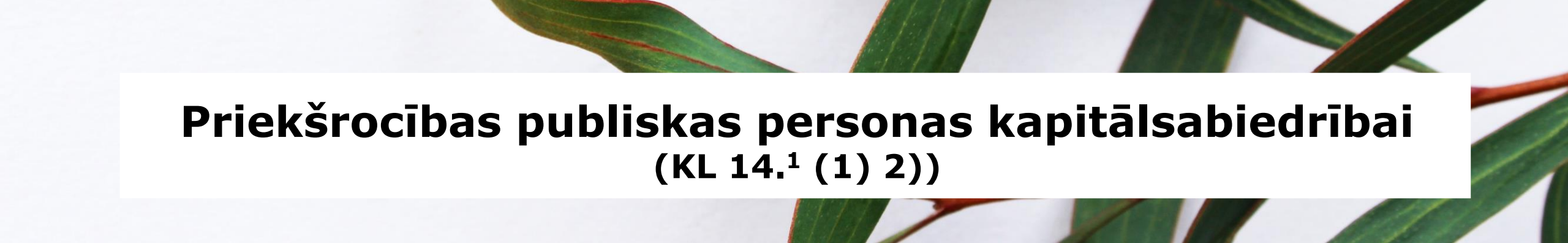

Diskriminācijas aizliegums (KL 14.¹ (1) 1))

Tirgus dalībnieku diskriminācijas, radot atšķirīgus konkurences apstākļus, aizliegums.

Prasība, lai, ciktāl apstākļi ir salīdzināmi un nav pamatojama atšķirīga attieksme, pret privātām kapitālsabiedrībām tiktu nodrošināta vienlīdzīga attieksme, neradot kādai no tām nepamatotas priekšrocības.

Piemērs Tirdzniecības atļaujas nepamatota atteikšana vienam no komersantiem.

Priekšrocības publiskas personas kapitālsabiedrībai (KL 14.¹ (1) 2))

Aizliegums radīt priekšrocības kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība.

Piemērs Pašvaldība saistošajos noteikumos paredz līdzfinansējuma piešķiršanu privātpersonām dzīvojamo māju pieslēgšanai centralizētajai kanalizācijas sistēmai. Vienlaikus praksē tā līdzfinansējumu piešķir tikai, ja privātpersona noslēdz līgumu par pieslēguma izveidi ar pašvaldībai piederošo komunālo pakalpojumu sniedzēju, tādējādi ierobežojot patērētāja izvēli, kā arī citu būvnieku iespējas konkurēt ar savu piedāvājumu.

Tirgus dalībnieka izslēgšana no tirgus (KL 14.¹ (1) 3))

Aizliegums veikt darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū.

Likums arī aizliedz darbības, kas ietekmē tirgus struktūru, nepamatoti bloķējot jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu, vai mērķtiecīgas darbības, lai izspiestu tirgus dalībniekus no tirgus.

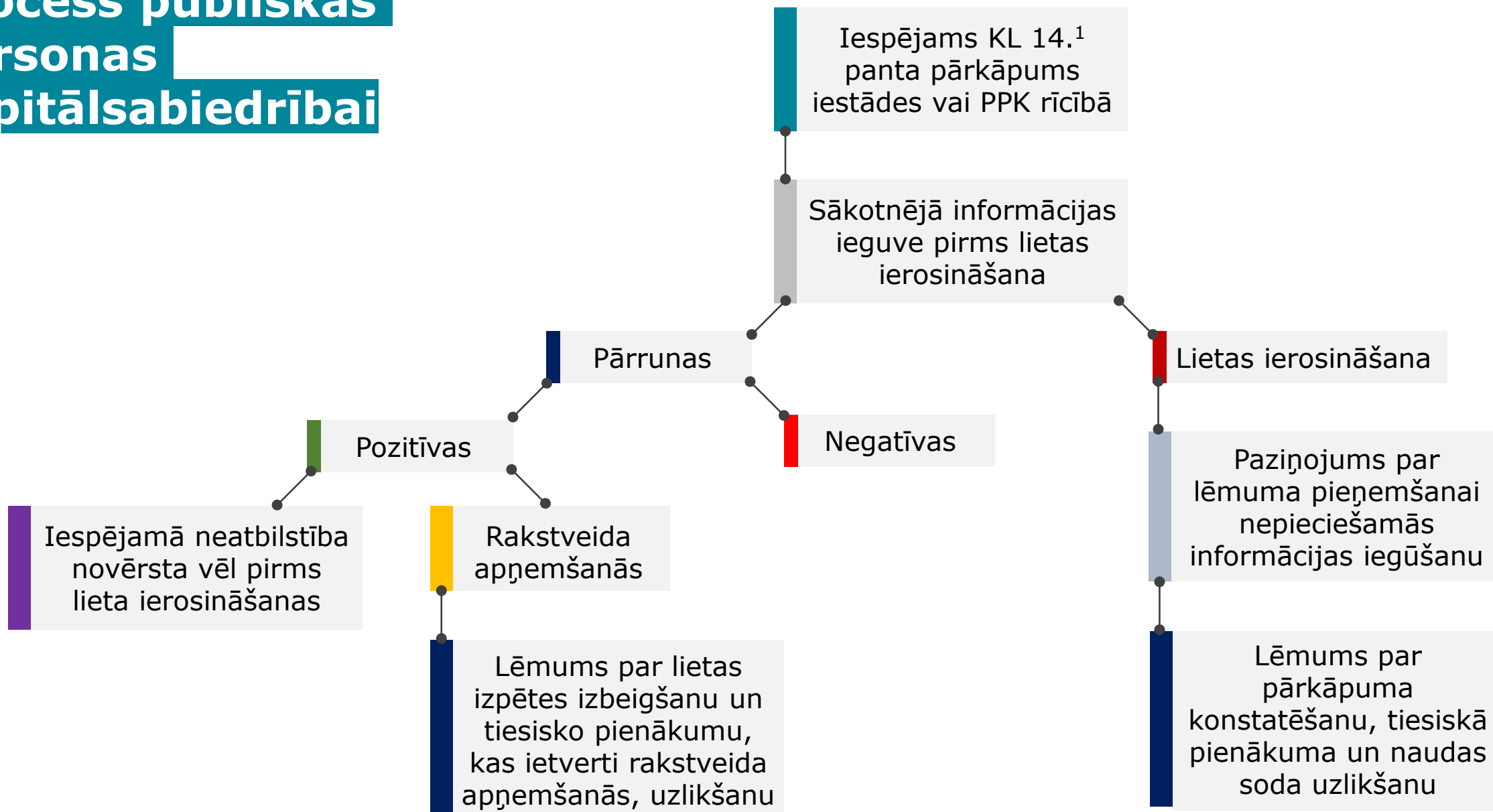
Piemērs Privāts uzņēmums sniedz pašvaldībai autostāvvietu elektroniskās apmaksas pakalpojumu. Pašvaldības kapitālsabiedrība, uzsākot piedāvāt tādu pašu pakalpojumu, konkurentam liedz iespēju uz norēķinu automātiem izvietot informāciju par tā pakalpojumu.

Likuma prasību neatbilstības novēršana

- Lietas izpēte – Konkurences likuma noteiktajā kārtībā
- KP ierosina lietu pēc savas iniciatīvas ņemot vērā prioritātes, kā arī iespējamā pārkāpuma ietekmi uz konkurenci un būtiskām sabiedrības interesēm.
- Pārrunas neatbilstības novēršanai
- Ja pārrunas nesekmīgas, KP ir tiesīga attiecībā uz kapitālsabiedrību pieņemt lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu
- Attiecībā uz iestādi, KP var vērsties hierarhiski augstākā iestādē

Process publiskas personas kapitālsabiedrībai

Lēmums par pārkāpuma konstatēšanu

- Tiesiskais pienākums (atturēties no konkrētās darbības, veikt konkrētu darbību, vai modificēt konkrētu darbību, tā, lai novērstu konkurences kavēšanu).
- naudas sods kapitālsabiedrībai līdz 3 % no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma (vismaz 250 *euro*).

NB

-
1. Konkurences padome nevar uzlikt tādu tiesisku pienākumu, kas padara neiespējamu valsts pārvaldes uzdevumu, kā arī pašvaldības autonomo funkciju un pašvaldībai deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildi.
 2. Atbildību nepiemēro, ciktāl konkrētā darbība tieši neizriet no citos likumos noteiktajām prasībām vai nav piemērojams Konkurences likuma likuma 13. pants.

Konkurences neitralitāte

Konkurences neitralitātes būtība ir **nodrošināt, ka visām kapitālsabiedrībām (publiskām un privātām) jādarbojas vienlīdzīgas konkurences apstākļos**. Kapitālsabiedrības piederība publiskai personai vai publiskas personas iesaiste nedrīkst sniegt nepamatotas konkurences priekšrocības konkrētam uzņēmumam.

Konkurences neitralitātes vadlīnijas

- 1.** Konkurences likuma grozījumi, kas paredz pienākumu publiskām personām nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci.
- 2.** Konkurences neitralitātes jēdziens un principi (apraksts, piemēri):
 - 2.1. Saimnieciskās darbības un publisko funkciju nodalīšana
 - 2.2. Komerccarbības izmaksu nodalīšana.
 - 2.3. Vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana.
 - 2.4. Konkurenci veicinoša publisko iepirkumu organizēšana.

<https://ej.uz/NeitralitatesVadlinijas>

Komercedarbības izmaksu nodalīšana

Publiskās personas un to kapitālsabiedrības bauda nepamatotas priekšrocības, ja tās ar saimniecisko darbību vai komercedarbību saistītās izmaksas sedz no publisko funkciju izpildei piešķirtajiem finanšu līdzekļiem vai ja saņem publiskās personas rīcībā esošo resursu izmantošanas iespējas bez maksas vai par būtiski mazāku maksu nekā tirgus cena.

Piemērs Pašvaldība papildus ieņēmumiem no laikraksta tirdzniecības, abonēšanas un reklāmas un sludinājumu publicēšanas, pašvaldības laikrakstu atbalsta arī ar savu finansējumu t.sk. darbinieku atalgošanai.

Privātam uzņēmumam, kurš sava izdevuma abonēšanas maksu, kā arī maksu par sludinājumiem un reklāmām veido uz komerciālu principu pamata, ņemot vērā arī izdevums darbinieku atalgošanai kā arī UIN maksājumus, nav iespējams šādos apstākļos konkurēt ar pašvaldības izdevumu.

Vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana

Privātā sektora konkurenti nedrīkst tikt pakļauti stingrākam vai nelabvēlīgākam regulējumam nekā publiskas personas kapitālsabiedrība vai publiskās personas saimnieciskā darbība.

Piemērs Likumprojekts “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (Nr.372/Lp12) paredzēja publisko personu rīkoto kultūras pasākumu atbrīvošanu no PVN, neparedzot šādu atbrīvojumu privāto personu rīkotajiem pasākumiem. Tādējādi tiktu pieļauta nepamatoti nevienlīdzīga attieksme, kā rezultātā tiktu ierobežota un deformēta konkurence kultūras pakalpojumu sniegšanas jomā un radīta iespēja, ka, sniedzot kultūras pakalpojumus, privātie uzņēmumi atrastos nevienlīdzīgos apstākļos salīdzinājumā ar publiskajām personām

Konkurenci veicinoša publisko iepirkumu organizēšana

Gan iepirkumu procedūrā, gan nomas tiesību izsolēs ir jānodrošina vienāda attieksme un vienlīdzīgas iespējas visiem pretendentiem.

In-house, kas ļauj publiskām personām, nerīkojot iepirkumu, nodot pakalpojuma sniegšanu tās kapitālsabiedrībai, piemērošana, var būt pamatota, ja ir izvērtēts VPIL 88. pantā noteiktais izņēmums, t.i., pastāv tirgus nepilnība, kā arī šāda rīcība nerada kaitējumu konkurencei. Tomēr, ja publiskas personas kapitālsabiedrībai ir konkurenti, *in-house* piemērošana it īpaši, kad par pakalpojumu maksā nevis pati pašvaldība, bet pakalpojuma saņēmēji, neatbilst konkurences neitralitātei.

Konkurences padome

Brīvības iela 55
tālr. 67282865
konkurence@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

Konkurences padome

